

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

**R. P. Valerii Reginaldi Bvrgvndi Seqvani E Societ: Iesv,
Praxis Fori Poenitentialis**

Ad Directionem Confessarii, In Vsv Sacri sui muneris ...

Regnault, Valère <1543-1623>

Mogvntiæ, 1617

Cap. 7. De suscipiente Sacramentorum,

[urn:nbn:de:hbz:466:1-78477](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-78477)

CAPVT VII.

De suscipiente Sacramento.

S V M M A R I V M.

- 50 Solus homo presentem vitam agens, capax est sacramentorum: ad quorum validitatem illius intentio est necessaria, & qualis.
- 51 Recta fides requisita in adulto suscipiente sacramentum, ut per illud gratiam consequatur: itemque poenitentia, & qualitas.
- 52 Earundem conditionum defectus, non obstat quin sacramentum vere suscipiatur, excepto poenitentia: sacramentum.

50. Solus homo dum versatur in hac vita, in qua peregrinatur à Domino, capax est sacramentorum. Ea enim instituta sunt ut medicamenta humanæ naturæ. Postquam autem homo, obita morte, ad gloria æternæque vitæ terminum peruenit, non est amplius capax talium medicamentorum. Beatus enim tanquam bene valens, non habet opus medico: damnatus autem tanquam male valens, omnino tolerare ea excludit. Iam ad validitatem sacramenti (excepta Eucharistia, quæ in esse, non dependet à suscipiente) in eo qui illius capax est, requiritur intentio positiua suscipiendi institutum à Christo sacramentum: etsi necessaria non sit in illo (ut nec in ministrante) rectitudo intentionis qua velit suscipere propter finem in quem à Christo est institutum; sed propter aliquem alium, ut propter læcrum, aut corporalem sanitatem, aut aliud eiusmodi. Quamquam quoad infantes, qui non possunt propriam intentionem habere, sufficit parentum, vel offerentium, vel ministrum intentio: sicut ad peccatum originale contrahendum sufficit illis voluntas primi parentis Adami. De qua re in sequenti libro cap. ultimo.

Itaque ex cap. Maiores, De baptismo §. penult. in adultis, in quibus requiritur propria intentio, propriusve consensus, sacramentum inuvalidum est ex defectu intentionis illud suscipiendi: ut cū quis omnino inuitus suscipit; aut per vim absolutam suscipere cogitur. Non vero (ex eadem §. penult.) si tantum metu siue iusto, siue iniusto: & siue leui, siue graui, dummodo vere velit suscipere, neque fingat. Satis autem est, ex communi Theologorum sententia, (prout Suarez testatur in memorato tom. 3. disput. 14. sect. 2. sectio. 1.) ut intentio sit virtualis sicut in ministro: immo & interpretatiua, quam præceterit positiua actualis in qua fundetur, sufficere potest, ex cit. cap. Maiores §. ultimo. Confirmaturque per illud quod ex cap. Egrotantes, De consecrat. distinct. 4. amen. toris, vel furiosi, vel morbo oppressi, capaces sint sacramentorum Baptismi, & poenitentia, quando habuerunt præcedentem voluntatem suscipiendi: quod idem de aliis sacramentis pari ratione dici potest. Hæc eadem Syluester habet in verbo, Baptismus 4. quest. 14. quæ planiora sient per dicenda de baptismo ipso, in memorato cap. ultimo.

51. Amplius ad consequendam primarium sacramenti effectum, quia est gratia gratum faciens, in suscipiente qui ad annes discretionis peruenit, prærequiritur ex parte intellectus, ut rectam habeat fidem, sine qua impossibile est placere Deo, ad Hebræos cap. 11. ex parte voluntatis vero (quod patet ex Concil. Trid. sess. 14. cap. 1.) ut de peccatis commissis habeat veram poenitentiam: qualis est quæ excludit omnem mortaliter peccandi voluntatem, tanquam directe repugnātem gratia gratum facienti, nec eam secum patienti in eodem subiecto. Veruntamen, ut in cap. Omnis qui, De consecrat. dist. 4. sub. fin. m. dicitur, ab hæc poenitentia paruuli cum baptizantur immunes sunt: quia nondum possunt uti libero arbitrio. Hæc quoque illustrantur per dicenda in eodem cap. ult. ubi etiam, supposito eo, quod ante ostensum est, sacramenta, omnia posse conferre primam gratiam, patet non esse necessarium, ut talis poenitentia sit vera contritio, hoc est, qua propter Deum ex charitate dilectum, super omnia detestemur peccatum, prout est illius offensā: sed sufficere, ut sit attritio, hoc est, ex Concil. Trid. in sequenti cap. 4. dolor de peccatis commissis, qui excludat voluntatem peccandi, & oriatur ex supernaturali auxilio Dei, verseturque circa obiectum supernaturale fide cognitum: ut est turpitudine peccati, quam omnium maximā esse ostendunt

sicra eloquia: & timor gehennæ, aut amissionis æternæ gloriæ; talis enim dolor sufficienter tollit ab homine effectum peccati mortalis: ideoque & obicem diuinæ gratiæ, quam sacramenta ex opere operato conferunt, non ponentibus obicem: ex definitione Concilij Trid. sess. 7. De sacramentis in genere, can. 6.

Nec est quod quis dicat requiri contritionem, propter reuerentiam debitam sacramento: quia satis reuenter accedit, qui secum adfert dispositione ad hoc necessariam, ut non impediatur effectus sacramenti. Quod in baptismo, & in sacramento poenitentia concedatur, concedi etiam potest in aliis sacramentis, cum & ipsa possint conferre primam gratiam. Si enim veram contritionem requirerent in suscipiente, requirerent consequenter & gratiam, quæ illam sine sacramento in re suscepto sequitur, iuxta promissum factum Ezechielis 18. Convertimini, & agite poenitentiam ab omnibus iniquitatibus vestris, & non erit vobis in ruipam iniquitas. Neque refert quod baptismus, & poenitentia per se & directe respiciant peccatum tanquam materiam, cætera sacramenta non item: quoniam satis est quod secum adferat gratiam iustificantem, per quam apta sunt illud tollere à suscipiente disposito. Quamquam tamen propter reuerentiam summam quæ debetur maiestati Christi in Eucharistia contenti, merito in Concil. Trid. sess. 13. cap. 7. præcipitur, ut nullus qui sit sibi conscius peccati mortalis, quantumcunque sibi contritus videatur, absque sacramentali confessione, ad sacram Eucharistiam accedere debeat.

Cæterum quamvis ille qui sine duabus prædictis dispositionibus (recta fide inquam & poenitentia) sacramentum indigne suscipit, non recipiat, prout dictum est, gratiam sacramenti: vere tamen suscipit sacramentum: unde si illud sit ex imprimentibus characterem, hunc imprimit indelebilem. De qua re Suarez in citat. d. spur. 14. sub fin. m. rationem adferens, quod in secundum Catholicæ Ecclesiæ ritum baptizati: sunt aut ordinati in hæresi, non baptizentur denuo, aut ordinentur, si respicientes ad Ecclesiam Catholicam relicta hæresi reuertantur; quod satis ostendunt validum posse esse sacramentum non obstante defectu vere fidei in suscipiente, aut carentia poenitentia antea descriptæ eundem defectum sequente: quandoquidem talis poenitentia cū sit supernaturalis dispositio voluntatis, requirit supernaturale Catholicæ fidei lumen: quo proinde deficiente illam abesse necesse est. Neque sequitur si infidelitas, aut aliud peccatum mortale tollat gratiam, quæ est præcipuus effectus sacramenti, tollere debere etiam ipsum sacramentum. Nam causa non dependet in esse à suo effectu quo prior est. Neque si peccatum mortale directe repugnat gratia, sequitur pariter repugnare characteri, obicemque illi deponere in subiecto: quia licet sint effectus eiusdem causæ, non sunt tamen eiusdem rationis, sed diuersæ, ut satis patet ex antecedentibus. Bene vero idem author ibidem notat, peculiare esse in sacramento poenitentia, ut quia iam dicta poenitentia, quæ in aliis sacramentis tantum est dispositio, in eo pars est essentialis: ipsum nullo modo sine eadem perfici posse.

CAPVT VIII.

De peccatis quibus obnoxij sunt ministrantes, aut suscipientes indigne sacramenta, & eorumdem cooperatores.

S V M M A R I V M.

- 53 Indigne sacramentum tractare, peccatum est suo genere mortale: & grauisimum si quis ea conficere tenet non habens potestatem.
- 54 Quid de eo qui non est certus, an talem potestatem habeat.
- 55 Quatenus solum Sacerdotes censentur ministri sacramentorum.
- 56 Mutare materiam, aut formam in administratione sacramenti, aut utriusque, aut non seruare eam dum ab ecclesia præscriptum, peccatum est de se mortale.
- 57 Peccatum est suo genere mortale, sacramentum ministrare in statu peccati mortali.

- 58 An id habeat locum in illo qui ex necessitate administrat, nec est ad tale officium consecratus.
- 59 Quatenus peccat in sacramentorum administratione, omit- tens ceremonias ab Ecclesia prescriptas.
- 60 Duo modi quibus contingere potest obligatio suscipiendi sa- cramenta.
- 61 Peccatum est mortale sacramenta sine dispositione suscipere; ac etiam in tali indigne suscipiendi contrari.
- 62 Peccat mortaliter ministrans sacramentum suscipienti illud indigne nisi scandalum, aut iniuria proximi laeso excuset.
- 63 Ignorantia quoque probabilis potest ab eodem excusare.
- 64 Non licet sacramentum perere ab eo qui nequit illud valide, aut indigne ministrare.

Hæc pertinent quæ late tradit Suarez in eodem tomo 3. ad 3. par. D. Thomæ disput. 16. 17. & 18. vnde sumemus aliquot documenta, ex quibus iudicari possit de talibus peccatis.

Primus est, multorum aliorum fundamentum, digne tractanda esse sacramenta, siue dispensanda sint, siue recipienda: sunt enim res sacræ, quas indigne tractare peccatum est suo genere mortale: quia committitur contra religionem, nobilissimam virtutem, & contra honorem Deo debitum: reponiturque à D. Thoma 2. 2. quæst. 99. art. 3. inter grauiores sacrilegij species.

Documenta de ministrantibus.

SECTIO PRIOR.

Secundum est: graue sacrilegij peccatum committere est, qui tentat conficere sacramentum, cuius conficiendi nõ habeat potestatem: Tum quia facit contra Christi institutionem, qui certos instituit sacramentorum ministros: Tum quia quantum in se est, prauum ritum in conficiendis sacramentis introducit: & factio ipso falsam doctrinam proficitur: Tum demum quia deceptione vitur, ex qua sequi possunt graua animarum pericula, & scandala. Qui autem habeant huiusmodi potestatem intelligitur, cum in sequentibus docebitur suis locis, qui sint singulorum sacramentorum proprii ministri.

Tertium est: si quis incertus sit an talem potestatem habeat, ne temere exponat se periculo faciendi sacramentum irritum nunquam ea debere vti, excepto casu, quo pensatis diligenter circumstantiis omnibus, iudicet probabilius esse, quod tale potestatem habeat, quam quod non habeat. Cuius exceptionis ratio est: quod talis tunc excusetur à culpa tanquam si qui rationis præscriptum sequitur, alioquin (quod foret valde durum) contingeret perplexitate conscientiarum, pias animas ordinarie angere: quandoquidem vt in salubribus, & in salubribus: sic in agendis, vel fugiendis in spiritali vita non inest ordinarie constantia illa, quæ requiritur ad plenam certitudinem cognitionis, sed potius magna varietas ex varia circumstantiarum mutatione. Ita docens Suarez in eod. tom. 3. disput. 16. sect. 1. dicit. primo sub finem, adhuc addit exceptionem aliam. Nisi necessitas grauis vrgeat, cui non possit alia securiore via subueniri. Et merito addit: quia nec tunc, licet de sua potestate aliquatenus incertus, agit contra rationem: cum vt supponimus, iudicet non sine probabilitate, quod in tali casu habeat sufficientem potestatem: neque licet contrarium esse probabile, aut etiam probabilius forte videatur: exponit se temere periculo faciendi sacramentum irritum: sed solummodo tale periculum, tanquam non certum patitur seu permittit ad obuiandum necessitati vrgenti: interea sollicitè curans, ne quod aliud detrimentum in Dei, vel proximi iniuriam, sacramenti administratio pariatur.

Quartum documentum est quod in dicto 2. idem author subiungit ex D. Augusti lib. 2. contra Parmenianum cap. 13. solos Sacerdotes per se loquendo potestatem habere ad ministrandi sacramenta; quia collatio sacramenti est actio sacra, ad quam digne perficiendam minister consecratur. Excipitur tamen matrimonium, quod cum in quodam contractu consistat, à contrahentibus perficitur: item que baptisimus, qui vrgente necessitate potest etiam à laico quocumque conferri; vt suo loco exponetur in sequenti libro. Quamuis autem huiusmodi potestas sufficit ad conferendum valide sacramen-

tum (excepto sacramento penitentia, ad cuius validitatem requiritur iurisdicatio, cum sit actus iudicialis) non tamen ad conferendum licite, nisi ad illam accedat potestas iurisdictionis: vel ordinaria, qualis inest pastoribus, in ordine ad oues suæ curæ committas: vel delegata ab eo, qui est ordinarius pastor. Ratio est: quia cõstat ex cap. 20. Euangelij D. Ioannis, & ex cap. 4. epistolæ D. Pauli ad Ephesios, aliquos Christi institutione esse in Ecclesia aliorum pastores, qui animarum curam gerant, ad talesque pertinere ius, & officium ordinariũ, quibus propriis dispensandi sacramenta, quæ sunt animarum medicinæ: ita aut peccent grauius ceteri, quantumcumque pari sacerdotali, aut Episcopali potestate præditi, qui sine commissione legitima præsumunt alienis quibus sacramenta ipsa dispensare: tanquam illi, qui indebito modo vtantur potestate sibi data, non seruando distributionem ouium ab Ecclesia factam congruenter, antedictæ Christi institutioni, vt surpandoque illegitime aliorum ministerium.

Quintum documentum est: omnes, quotquot licite possunt, obligari ex charitate sacramenta aliis ministrare: dum extrema aut alia grauis necessitas vrgeat, adeo vt sine iusta causa id omittente, peccatum sit mortale iuxta communem doctrinam de elemosyna. Obligantur vero ex iustitia ad eandem ministrationem illi quibus ea incumbit, vel ex officio, vel ratione stipendij, aut promissionis, aut pacti cõ rationaliter tale debitum ab ipsis exigitur. Quod negando quia violatur iustitia in re notabili (sicut plerumque alias retinendo alienum) mortaliter peccatur, nisi aliqua iusta causa excuset.

Sextum documentum est, quod late tractat Suarez in eodem disp. 16. sect. 2. Sacramentorum ministerium iure diuino teneri in illorum vsu seruare integras materias, & formas à Christo institutas: seculisque faciendo graue peccatum sacrilegij committere: quia magnam iniuriam inferret cum sacramentis, quæ ex eo redderentur irrita ac nullata: tum Christo in eo, quod nouus ritus introduceretur cõtra ipsius institutionem: tum demum fidelibus, qui frustrarentur veris remedijs suæ salutis. Neque in hac re potest quis excusari per ignorantiam iuris; quia nemo ignorans quæ requiruntur ad substantiam sacramentorum debet se ministerio illorum ingerere, quin prius talem ignorantiam depulerit. Per ignorantiam autem facti excusari potest aliquando, saltem à mortali, vt cum quis in aqua consecrat, aut aliquod verbum formæ omittit per inaduerentiam inculpabile: qualis censeri potest, contingens cum quis bona fide, & intentione procedit, adhibetque moralem diligentiam, quam ordinarie adhibere solent diligentes, ac timorati. Nec item excusari potest ob materiæ paruitatem, quia talis materia semper est grauis: cum ex illa pendeat tota substantia, & validitas sacramentorum.

Septimum documentum est, ministrum in administratione sacramenti, materia, vel forma incerta vtentem sine vrgente necessitate, mortaliter peccare, ob periculum cui se exponit faciendi sacramentum irritum. Necessitas autem vrgens à tali peccato excusat eodem modo, quo in casu tertij documenti. Videri potest in eadem sect. 2. Suarez.

Ex qua sectione amplius habetur octauum documentum, peccatum mortale esse, non seruare eum modum talis materiæ, vel formæ quem Ecclesia præscribit: vel quem vniuersali, ac recepta consuetudine obseruat. Vt v.g. in Ecclesia Latina, consecrare in pane fermentato, vel consecrare in vino sine aquæ admixtione. Ratio est: quia violare Ecclesiæ præceptum in re graui legitime datum, peccatum est graue. Pro re graui autem habendum, esse ritum, quo vniuersalis Ecclesia vitur in administratione sacramentorum ad promouendam fidelij pietatem, nemo Catholicorum negauerit. Quamquam paululum in prædicto modo deficere, excusatio esse potest à mortali (sicut & in plerisque alijs) ratione paruitatis: quia mutatio facta in illis non reddit sacramentum irritum, sicut facta in materia vel forma.

Nonum documentum est, quod idem author tractat in seq. sect. 3. qui sacramentum confert ex officio tanquam minister deputatus, seu consecratus ad tale ministerium teneri se præparare ad gratiam, vt illud sancte exerceat: ita ut peccet mortaliter, si sciens & volens illud in statu peccati mortalis exerceat. Ad confirmationem huius, in quibus communi Theologorum consensu receptum esse, plures auctoritates

NAL
SIS
Pan. 11
V

56.

57.

& rationes idē auctor habet. Sufficiet autem illa ratio familiaris, quam ad idem ostendendum specialiter quoad Sacramentum penitentiae, vti sumus in prima par. lib. i. num. 161. nempe quod ministerio sacramentorum vti vase immundo sit irreuerentia Dei propter indecentiam qua sacramentum, res adeo sancta, verique hominem sanctificans, tractatur tanquam prophana. Quae indecentia potest esse tanta, vt obprobrium Dei irreuerentiam quam coniunctam habet, censetur peccatum mortale. Cum ergo immunditia peccati mortalis sit in fine, maior, quam quocumque alia: & concursus ministri deputati ad huiusmodi ministerium longe propinquior, excellentiorque sit quocumque concursu vasorum: certe maxima irreuerentia est: qua mortali crimine contaminatus, audet exhibere ministerium in sacramentorum perfectione; praesertim cum id faciat, tanquam Christi, principaliter tunc agentis, instrumentum rationale; ad id deputatum per consecrationem sacramentalem, in qua animae puritas, nisi obicem posuerit, data est in infusione gratiae ex opere operato. Quae quidem satis ostendunt peccatum in eo committi suo genere graue, & eo grauius, quo iniquitas ministri maior fuerit, & sacramentum dignius.

Hincque Suarez bene colligit, Sacerdotē ministratum sacramentū, si in peccato mortali sit, teneri ad contritionē, quae cum Dei auxilio semper haberi potest; vel si attritionē solum in se agnoscat, teneri sacramentalem confessionem praemittere, vt ex attrito fiat contritus: quia vt constat ex Concil. Trid. sess. 14. cap. 4. peccator per solam attritionem non disponitur sufficienter ad gratiam consequendam. Ceterum in hac re excusat ignorantia probabilis, qua quis facta diligenti discussione, non est sibi conscius peccati mortalis, vel probabiliter se existimat contritum: cum forte tantum sit attritus. Ne autem putet quis doctrinam hanc duriorē esse eo nomine, quod sit difficile, sic averti a peccato, & ad Deum conuertit, vt quis huius summo amore, illius affectum omnem exuat (quod ad contritionem requiritur) advertere debet Dei auxilium omnibus, & semper praesto esse: ratione cuius quisque dicere possit cum D. Paulo ad Phillip. 4. Omnia possum in eo qui me confortat. Neque difficultatem eam aliunde praesumere, quam ex nostra malitia, qua ob prauam consuetudinem, vel ob proximam peccati occasionem, quam praemanibus habemus, ita obstinate afficimur ad peccatum, vt vix ex eo reuergere posse videamur; quod totum pendet ex mala voluntate nostra, quam in bonam mutare possumus est in nostra libertate: alioqui enim non daretur deo praecipuum.

58. De eo autem qui non est officio, & tanquam publicus Christi, Ecclesiaeque minister: sed solum ob necessitatem, sacramentum ministrat (vt potest laicus baptisimum urgente necessitate) an teneatur quoque sub poena peccati mortalis se ad gratiam consequendam disponere per contritionem, si conscius sibi sit peccati mortalis, grauis controuersia est inter Theologos: quam idem Suarez in eadem disput. 16. sect. 4. tractat. Nobis autem satis est, tutiorem quidem esse partem affirmantem: sed negantem teneri posse; tum ob auctoritatem D. Thomae, & aliorum quos idem citat: tum quia censendum est minus oneris imponi illis, ad quos per se non pertinet cura, & administratio sacramentorum, nec ad eam consecratione deputati sunt: sed solum per accidens ea peccantur ipsis ob necessitatem: minus, inquam, oneris quam illis qui ex officio deputati, consecrati que per se sunt ad illud munus tanquam propria Christi instrumenta: quibus incumbat specialis obligatio conformandi se in sanctitate suo principali agenti. Quae ratio, cum solum nitatur benigna quadam interpretatione generalis documenti de digne tractandis, & dispensandis sacramentis, praemonuimus partem affirmantem tutiorem esse, quae ideo consulenda est in praxi.

Aduerte obiter (de quo idem ibidem in fine) constare de baptismo quod is urgente necessitate possit ab alio administrari quam per consecrationem deputato: non item confirmationem, penitentiam, ordinem, & extremam unctionem. De matrimonio vero, & Eucharistia esse aliquam difficultatem suis locis tractandam.

59. Decimum documentum est. Instrumentum sacramentorum

in eorum administratione, teneri seruare non modo essentialia, seu necessaria ex Christi institutione ad illorum validitatem: sed etiam solemnitatem ad caeremonias ab Ecclesia institutas. Hoc patet ex definitione Concilij Tridentini, sess. 7. De sacramentis in genere can. vii. & ex recepta consuetudine vniuersalis Ecclesiae, atque ex communi Catholicorum consensu: ita ut aliter faciens peccet mortaliter, cum negligit eas seruare, vt omnino superfluas, aut impertinentes. Nam in eo magnam iniuriam infert Ecclesiae, adeoque Spiritui sancto, cuius instinctu per illam instituta sunt eiusmodi caeremoniae, de quibus talis indigne sentit. Peccet item idque grauius, aut minus grauius, pro maiori scilicet vel minori grauitate materiae, is qui etiam tantum ex fragilitate sciens & volens negligit eas seruare. Id quod prudētis iudicio relinquatur, cum de vnaquaque in particulari agitur. Neque in genere aliud statui potest, quam grauiorē esse, & culpabilius omitteri caeremonias illas, quae institutae sunt propter sacramentum significationem, quam illas, quae sunt tantum propter ornamentum, & decentiam quandam. Atque inter institutas propter sacramentum significationem illas grauiorē esse, culpabiliusque omitteri, quatum significatio est altior; vt est praeter multos alios in azymo pane, & in vino habente aliquid aquae admixtum, conficere sacramentum Eucharistiae.

Documenta de suscipiendis sacramentis, & de eo operantibus eorum, quae ministerium.

SECTIO POSTERIOR.

Vndecimum documentum est, Obligationem suscipiendi sacramenta dupliciter posse contingere; vno modo per se, quando ea imponitur ob effectum proprium, utilitatemque ex sacramento ipso provenientem, vt cum praecipitur annua confessio, vel sacra sumptio Eucharistiae in Paschate. De qua obligatione nihil occurrit in genere dicendum. In particulari vero cum de singulis sacramentis agitur docendum est, num aliqua sit imposta de eorum susceptione, & quanam sit. Altero autem modo talem obligationem contingere posse per accidens, vt quando ob externum aliquem finem, censetur adesse: vt ob necessitatem vincendi virgentem tentationem, aut propulsandi imminens scandalum, aut obuiandi proximo periculo graui, aut quid aliud eiusmodi.

De qua obligatione illud in genere notandum occurrit: peccatum quod illius violatione committitur non esse specialiter contrarium virtuti religionis (sicut est illud quod violatione praecedentis obligationis committitur) sed ei virtuti, ex qua ipsa eadem obligatio oritur. Si enim oriatur ex castitate, vt quando virget necessitas vincendi tentationem carnis, violatio illius, malitiam habebit contrariam castitati. Quando vero imminet scandalum proximi, aut necessitas eius virget, quia talis obligatio ex misericordia oritur, violatio eius, peccatum erit contra misericordiam, & sic de caeteris.

Duodecimum documentum est, Eum qui sacramentū suscipit teneri sub graui peccato, omnia praestare, quae ex parte ipsius necessaria sunt ad validitatem sacramenti, vel ad decentem modum suscipiendi illud, requisita sunt; siue ex natura rei, siue ex praecipio Ecclesiae. Ratio est, quia si suscipiens sacramentum non adhibeat suum concursum necessarium, vt sacramentum fiat, & deceter, ac cum debita reuerentia suscipiatur, prout ratio postulat, non erit sacramenti digna susceptio, sed indigna, ac sacrilega irritio, grauisque & iniuriosa Ecclesiae deceptio. Sic igitur grauius peccat qui sine intentione, de qua dictum est in praef. p. cap. primo, sacramentum suscipit. Deinde is qui sacramentum suscipit, cuius non est capax, vt si femina velit ordinari, vel homo sanus vngi extrema unctione, vel religionem approbatam professus, aut ad subdiaconatum promotus velit matrimonium contrahere: vel sine dolore, & confessione peccatorum, sacramentaliter absolui.

Decimum tertium documentum est, Suscipientem sacramentū teneri sub mortali, ita dispositum accedere ad illud, vt non ponat obicem effectui principali illius, qui est gratia sanctificans. Ratio est: quia cum sacramenta, institutione

Christi sint efficacia signa talis gratia: seu que illam efficiant significando: is qui ipsa recipit, tali effectui ponendo obicem, quantum in se est inanem reddit, & falsam eorum significationem: ideoque graue sacrilegium committit. Sic enim ex Apostolo in priori ad Corinth. II. qui Eucharistiam indigne sumit, iudicium sibi manducat & bibit, non diuidens corpus Domini. Ea autem dispositio, vt in cit. cap. 7. proposuimus, est certa fides, & pœnitentia in eo qui sibi conficius est peccati mortalis. Quibus adde & relaxationem vinculi excommunicationis; quo irretitus ab omnium sacramentorum perceptione excluditur, ex cap. Nuper, De sententia excommunicationis. Item dispensationem ab irregularitate, ob quam irregularis ab ordinum perceptione reicitur.

Decimum quartum documentum est, Peccare non modo indigne ministrantes, aut suscipientes sacramenta, sed etiam cooperantes illis ad indigne ministrandum, vel suscipiendum. Hoc enim est commune peccatis omnibus, vt illis contaminentur, tam consentientes facientibus, quam facientes ex cap. I. ad Rom. in fine. De qua re egimus in præced. lib. 16. cap. 3. documento tertio. Videri etiam potest Nauar. in Enchir. cap. II. num. 12. & 13.

Decimum quintum documentum est, Graue peccatum esse ministrare sacramenta iis, qui ad illa indigne procedunt. Ratio est, quia id est cooperari illorum sacrilegæ susceptioni, & agere contra fidem, & prudentem, ad quam tenentur, sacramenti dispensationem, ac contra cultum, ac reuerentiam sacramento debitam. Ad confirmationem facit, quod cum Sacerdos teneatur Eucharistiam in loco decenti collocare, si illam proiiceret in terram, grauius peccaret contra officium suum: multo ergo grauius peccabit eam porrigendo indigno, quandoquidem peccati mortalis turpitudine, quamcunque aliam longe superat. Nonnunquam tamen per accidens licitum esse potest, dare aliquod sacramentum indigno (vt *verbi gratia, Eucharistiam occulto peccatori eam publice perenni*) ad vitandum scandalum, vel iniustam proximi infamationem. De qua re satis constare videtur ex factis Christi, qui ipsam Eucharistiam porrexit Iudæ proditori. Et ratio est: quia exterior receptio sacramenti, ad quam cooperatur ministrans, non est per se mala: sed solum habet adiunctam malitiam per accidens ex praua dispositione suscipientis: ad quam non concurrat, quando compellente necessitate vratur suo iure, dando operam rei de se licitæ.

Amplius à tali peccato excusare potest ignorantia probabilis: quæ quidem vt talis sit, requirit diligentiam adhibitam in examinanda dispositione, quam vnumquodque sacramentum exigit: eane in sit ipsum petenti: vt si adultus baptizari petat, examinandus est num habeat fidem, & pœnitentiam sufficientem ad induendum Christum (*iuxta illud ad Galat. 3. Quicumque baptizati estis, Christum induistis*) siue ad hoc vt Christus habitet in corde ipsius, quod fit per fidem cum charitate (*cui repugnat complacentiam peccato mortali*) coniunctam: iuxta illud ad Ephes. 3. Flecto genua ante Patrem Domini mei Iesum Christi, &c. vt de vobis secundum diuicias gloriæ suæ virtute corroborari per Spiritum eius in interiori homine, Christum habitare per fidem in cordibus vestris in charitate radicati & fundati. Cum vero petit quis humiliter Confirmationem, vel Eucharistiam, vel Extremam vnctionem, vt plurimum ipsa petitio sacramenti tali modo facta à persona idonea, potest absque alijs indicijs

sufficiens signum esse bonæ dispositionis. Quamquam tamen prudentia directrix humanarum actionum, interdum dicit opus esse diligentia in examinando, verbi gratia, num is qui ad Confirmationem se offert iam sit baptizatus: aut num ille qui petit Eucharistiam sit confessus; aut is qui scitur prius habuisse impedimentum siue peccati, siue censura Ecclesiasticæ, num ab eo liberatus sit; aut si scandalum publicum dederit, num illud sublatum sit per ipsam satisfactionem ne ipsum accrescat collatione sacramenti. In sacramento Pœnitentiæ tenetur minister, tanquam iudex constitutus in causa Dei, accurate informare se de statu conscientie pœnitentis; vt recte possit, nec temere sententiam proferre. In sacramento Ordinis tenetur Episcopus diligenter examinare qualitatem & statum personæ ordinandæ: num sit digna tanto Sacramento, ac sacro ministerio, ad quod admittitur. De qua re abunde instruitur à Concil. Trid. sess. 23. de refor. In Matrimonio denique, quod inducit vinculum perpetuum, cum multis oneribus, & molestiis de se coniunctum, pastores Ecclesiæ diligenter curare debent, vt illud contrahentes id faciant cum conditionibus requisitis, & dispositione debitâ; ne vel inualide contrahant, vel ponant obicem sacramentali gratiæ, sibi in tot difficultatibus imprimis necessariæ. Videantur quæ Concil. Trid. habet in sequenti sess. 24. de reformatione matrimonij.

Vltimum documentum est, Neminem posse sacramentum petere ab eo qui illud valide, aut digne administrare non potest. Ratio est quia talis administratio exerceri nequit absque sacrilegio, quo sacramentorum institutori fiat grauis iniuria. Cui sacrilegio cooperari, est pari scelere se contaminare iuxta ante traditum 14. documentum. Sic ergo peccat tali graui peccato qui procurat sacramentum administrari sibi ab eo, qui non est minister illius idoneus (vt se absolui à Sacerdote qui non habet sufficientem potestatem) aut administrari ab eo, qui quamuis sufficientem potestatem habeat, ea tamen sic male vsurus est, vt non perficiat sacramentum: aut quamuis illud sit valide administraturus, non potest tamen licite: quia nec est pastor illius, cui administrat, nec ab eodem pastore delegatus; aut etiam licet pastor sit, vel à pastore delegatus, tamen per Ecclesiæ præceptum prohibetur ministrare. In quibus casibus, nisi aliqua iusta causa, vt necessitas, potestatem faciat, talis actio sacra non potest absque peccato exerceri. Namque simpliciter carens potestate necessaria ad eiusmodi actionem, si eam exercere præsumat, sacrilegium mortale committet: & carens sufficienti iurisdictione alienum ius vsurpabit iniuste: & suspensus ab Ecclesia, violabit obedientiam eidem debitam. Quod cum ita sit, nemo licite poterit in talibus casibus, alteri cooperari, siue petendo, siue accipiendo ab eo sacramentum; siue etiam deseruendo ei in ipsa actione sacra, quam exercet prauè, nec aliter exercere valet, ob defectum potestatis legitimæ.

De difficultate, An liceat petere, & accipere sacramentum à ministro, qui potest quidem illud licite administrare, sed ex malitia sua administraturus non est sine peccato: nempe quia perseuerare vult in censura ecclesiastica, aut in peccato mortali: quid tenendum sit, aliquot propositionibus explicuimus in 1. par. lib. 1. cap. 14. sect. 3. licet enim ad Sacramentum pœnitentiæ peculiariter eas accommodauerimus, æque tamen pertinent ad omnia reliqua sacramenta. Ibidem ergo videantur.

DEO GRATIAS.

NAL
SIS
Pan. 11

64.